

YOUNG DIGITAL LEADERS

Parent Guide

This work is licensed under the CC-BY 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Institute for Strategic Dialogue (ISD) is a company limited by guarantee, registered office address PO Box 75769, London, SW1P 9ER. ISD is registered in England with company registration number 06581421 and registered charity number 1141069. All Rights Reserved.

Cuprins

Despre Young Digital Leaders	1
De ce este Young Digital Leaders important?	2
Cum poate avea Young Digital Leaders un impact pozitiv?	3
Cum vă puteți implica?	4
Glosar al termenilor cheie	6

DESPRE YOUNG DIGITAL LEADERS

Young Digital Leaders este un program european care are ca scop sprijinirea tinerilor cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani, prin intermediul cetățeniei digitale, al gândirii critice și al alfabetizării media, astfel încât ei să poată deveni liderii digitali de mâine. Proiectul, dezvoltat de [Institutul pentru Dialog Strategic](#) (ISD) și susținut de Google.org, a fost creat pentru a-i echipa pe tineri cu abilitățile necesare pentru a fi cetățeni online puternici, eficienți și în condiții de siguranță în secolul 21, și pentru a explora noi modalități de predare a cetățeniei digitale în cadrul educației formale din Europa.

Programul este pus în practică în parteneriat cu organizațiile locale non-guvernamentale de educație și a inițiat un model unic de colaborare între studenți, profesori, părinți și organizații locale ale societății civile din Europa. În România, programul este pus în practică de către partenerul local GEYC (Group of the European Youth for Change).

Printr-o serie de exerciții provocatoare și exemple din lumea reală, relevante pentru viața lor de zi cu zi, programul Young Digital Leaders își propune să-i învețe pe tineri să fie consumatori critici de informații online, comunicatori respectuoși și eficienți, și buni cunoscători ai drepturilor și responsabilităților online, ale lor și ale celorlalți.

Bazându-se pe [succesul programului](#) din 2019, Young Digital Leaders va încerca să producă o schimbare comportamentală pozitivă în rândul participanților, împuternicindu-i cu abilități, cunoștințe și atitudini pentru a juca un rol pozitiv în comunitățile lor online.

Curriculum-ul acoperă cele mai relevante teme ale cetățeniei digitale actuale și este adaptat special audiențelor tinere, native digital, în contextul țării lor.

Aceste teme includ știrile false, camerele de ecou și bulele filtru, înțelegerea conținutului influențat de prejudecăți pentru a combate stereotipurile și discursul instigator la ură în mediul digital și cum să comunici în mod eficient cu diferite audiențe pentru a promova o schimbare pozitivă online.

Pe parcursul celor cinci sesiuni, câteva întrebări cheie le vor fi adresate elevilor. Acestea vor conduce la activitatea finală, oferindu-le participanților oportunitatea de a crea o campanie digitală care să răspundă unei probleme sociale, ce este importantă pentru ei.

DE CE ESTE YOUNG DIGITAL LEADERS IMPORTANT? 🤔

În medie, în Europa, [74% dintre cei cu vârste cuprinse între 12 și 15 ani au acces la internet acasă](#). În România, [93%](#) dintre tinerii cu vârste cuprinse între 9 și 16 ani utilizează internetul săptămânal, în timp ce peste 60% au acces la internet zilnic. Acești tineri îl folosesc în principal pentru a căuta informații, pentru a se conecta la rețelele de socializare, pentru a răsfoi videoclipuri și a discuta cu prietenii lor.

Acești nativi digitali sunt incredibil de pricepuți la tehnologie, dar de multe ori nu știu cum să abordeze unele dintre provocările cheie cu care se confruntă în mediul online. Aproape o treime dintre copiii cu vârste cuprinse între 11 și 17 ani au raportat că au văzut și au auzit discursuri instigatoare la ură, dar mulți fac eforturi să înțeleagă cum să reacționeze la acestea. În ciuda nivelului înalt de cunoștințe în ceea ce privește modul de utilizare a tehnologiei, tinerilor le pot lipsi adesea cunoștințele solide despre efectele acestora - de exemplu, cum poate fi creat conținutul pentru a înșela și dezinforma în mediul online.

Acest lucru îi poate lăsa nepregătiți pentru o serie de aspecte sociale care sunt amplificate online, cum ar fi polarizarea socială, discursul instigator la ură și dezinformarea. De asemenea, îi poate face vulnerabili la manipulare.

Credem că societatea românească în ansamblul ei ar beneficia de diminuarea acestor efecte negative. Opiniile politice divizate și teoriile conspirației, amplificate de proliferarea știrilor false în mediul online, amenință să submineze procesul democratic în țările europene.

Diviziunile din ce în ce mai mari din întreaga Europă sunt agravate de discursurile instigatoare la ură din secțiunile de comentarii de pe platformele de socializare, făcându-i pe oameni să se simtă nesiguri în mediul online. Fiecare dintre aceste probleme se alimentează și de dezvoltă reciproc într-o rețea complexă de interacțiuni ce trebuie oprită de la sursă: prin educarea și împuternicirea tinerilor noștri.

Deși părinții și reprezentanții legali sunt cei mai potriviți pentru educarea și protejarea copiilor lor, precum și creșterea acestora pentru a deveni cetățeni împuterniciți și responsabili, poate fi adesea dificil pentru ei să abordeze aceste probleme, din cauza decalajului dintre acțiunile offline și online ale copiilor și lipsa vizibilității acestora.

Cetățenia digitală este încă rar sau puțin predată la școală, iar profesorii sunt de cele mai multe ori nepregătiți să combată aceste probleme prin abordări moderne, de educație non-formală, care să aibă un impact. Acesta este motivul pentru care este crucial să încurajăm și să împuternicim atât profesorii, cât și părinții și reprezentanții legali, astfel încât aceștia să poată contribui la eliminarea decalajelor dintre educația în domeniul cetățeniei și cea în domeniul alfabetizării digitale, făcând parte dintr-o abordare cuprinzătoare a cetățeniei digitale.

CUM POATE AVEA YOUNG DIGITAL LEADERS UN IMPACT POZITIV?

Pentru a-i împuternici pe elevi să devină lideri digitali, am dezvoltat un curriculum pentru 5 sesiuni diferite. Acestea pot fi predate ca un atelier complet de o zi sau pot fi împărțite în două zile. Aceste sesiuni sunt centrate pe exerciții distractive și captivante, ce permit elevilor să se conecteze cu colegii lor de clasă într-un mod interactiv, în timp ce primesc instrumentele potrivite pentru a naviga și a reacționa pozitiv la pericolele complexe, ce sunt relevante pentru propriile lor experiențe online.

Facilitorii locali specialiști din cadrul GEYC au fost selectați pentru a furniza curriculum-ul în România, pe baza experienței lor de a lucra cu elevii într-un cadru școlar și de a folosi abordări similare de învățare interactivă. Acești facilitatori au fost instruiți de către ISD, cu îndrumări pedagogice suplimentare cu privire la modul în care să ofere cel mai bine sesiunile și în care să asigure rezultatele de învățare cele mai eficiente pentru tinerii implicați.

Sesiunea	Scopul sesiunii
Unu: Consumatori critici	Elevii vor putea să identifice și să răspundă în mod pozitiv la știrile false, camerele de ecou și bulele filtru.
Doi: Cetățeni rezilienți	Elevii vor putea înțelege ce este conținutul influențat de prejudecăți, pentru a combate stereotipurile și a contribui pozitiv la spațiul online.
Trei: Comunicatori eficienți	Elevii vor putea înțelege cum să comunice eficient online cu diferite tipuri de audiențe și să recunoască impactul limbajului și al tonului utilizate.
Patru: Experți în drepturi	Elevii își vor putea înțelege drepturile lor ca cetățeni în mediul online.
Cinci: Lideri digitali	Elevii vor putea înțelege cum să-și exercite pozitiv dreptul la liberă exprimare și cum să-și facă vocea auzită pentru a produce schimbări pozitive în spațiul online.

CUM VĂ PUTEȚI IMPLICA?

În calitate de educatori naturali și primordialii ai copiilor dumneavoastră, ca părinți și reprezentanți legali sunteți cel mai bine poziționați pentru a avea cel mai mare impact educațional asupra lor. Implicarea dumneavoastră este esențială pentru a asigura schimbarea comportamentală durabilă a copiilor atât offline cât și online, astfel încât această nouă generație de tineri adulți să deschidă calea pentru o utilizare mai sigură și mai responsabilă a internetului.

Cu toate că părinții și reprezentanții legali pot simți uneori că tinerii sunt mai pricepuți în utilizarea tehnologiei decât ei, aceștia au nevoie de sprijin și de încurajare atunci când vine vorba de gestionarea vieții online.

Înțelegem că a găsi un echilibru între protejarea copiilor și respectarea intimității lor vine cu multe provocări, dar ei vor avea mai multe șanse să inițieze și să mențină conduite sigure online, cu ajutorul dumneavoastră.

Sprijinul dumneavoastră în acest program cuprinzător de educație și continuarea acestuia în afara sălii de clasă este esențial. Sperăm că această sesiune va fi utilă pentru a vă împuternici să purtați aceste discuții cu copiii dumneavoastră. Consultați sugestiile de mai jos, pentru recomandări despre cum să începeți aceste conversații:

1. Ghidați-i să devină consumatori critici — Top 5 recomandări

- 1 **Oferiți-vă să explorați împreună pagini web și aplicații. Discutați în acest timp despre deciziile pe care le faceți atunci când sunteți online și explicați motivele ce stau în spatele acestora.**
- 2 **Vorbiți deschis cu copiii despre știrile false, camerele de ecou și bulele filtru; puteți utiliza pentru îndrumare glosarul termenilor cheie. Discutați exemple, unde ați văzut amândoi aceste lucruri în mediul online.**
- 3 **Asigurați-vă că știu și recunosc sursele de unde obțin informații. Îndrumați-i să folosească conținut de încredere și să-și amintească să citeze sursa atunci când preiau munca/ ideile altor persoane.**
- 4 **Întrebați-vă copilul cum stă în siguranță în spațiul online. Ce sfaturi au pentru dumneavoastră și de unde le-au învățat?**
- 5 **Încurajați-vă copilul să vorbească mereu cu dumneavoastră despre orice problemă, atât din mediul online cât, și offline.**

2. **Sprijiți-i să devină comunicatori eficienți în mediul online —** Top 5 recomandări

- ① *Arătați-le diferitele moduri în care poate fi folosit internetul (cercetare, vizionarea știrilor, discuții cu prietenii) și modul în care tonul diferă în funcție de platformă și de audiență.*
- ② *Demonstrați-le cum pot comunica pozitiv online, poate printr-o postare pe blog sau prin crearea unui videoclip.*
- ③ *Încurajați-vă copilul să fie respectuos și responsabil atunci când comunică cu alte persoane online și să se gândească cum se reflectă asupra lor ceea ce împărtășesc online.*
- ④ *Ghidați-i să fie atenți atât la emoțiile lor, cât și la sentimentele celorlalți atunci când comunică: acest lucru este esențial pentru o comunicare eficientă atât online, cât și offline.*
- ⑤ *Învățați-i pe copiii dumneavoastră să gândească cu adevărat în mod critic înainte de a posta sau de a distribui informații. În loc să partajeze și să acceseze informații în mod automat, tinerii trebuie să se oprească și să reflecteze asupra conținutului.*

3. **Încurajați-i să devină experți în drepturile online, ale lor și ale celorlalți —** Top 5 recomandări

- ① *Încurajați-i să se intereseze de bunăstarea prietenilor lor online, dacă simt că aceștia au nevoie de sprijin. Ajutați-i să afle ce opțiuni au și sprijiniți-i în acțiunile lor.*
- ② *Încurajați-i să folosească internetul pentru a-și face auzită vocea, de exemplu prin inițierea/ aderarea la campanii online împotriva știrilor false sau a discursului instigator la ură. Acest lucru le poate oferi încrederea de a conduce prin exemplu, precum și inspirația de a împărtăși cunoștințele pe care le-au dobândit cu colegii lor online.*
- ③ *Discutați despre importanța raportării conversațiilor, mesajelor, imaginilor și comportamentelor nepotrivite și despre modul cum se poate face acest lucru.*
- ④ *Arătați-le cum să păstreze private informațiile, să raporteze comentariile și să blocheze utilizatorii, dacă nu sunt siguri cum să facă acest lucru.*
- ⑤ *Clădiți o bază de încredere și siguranță, astfel încât copilul să vină la dumneavoastră dacă se întâmplă ceva.*

Glosar al termenilor cheie

Știri false – Știrile false sau conținutul fals descriu articole sau postări care par a fi factuale, dar care conțin o dezinformare deliberată cu intenția de a atrage vizualizări, de a influența oameni și/ sau a-i induce în eroare.

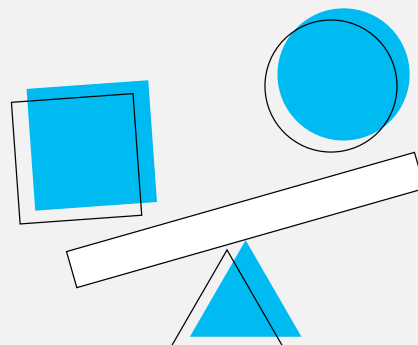
Cei care creează știri false pot fi motivați de stimulente financiare (adesea veniturile din publicitate pe care le pot genera poveștile senzaționale), de obiectivele politice (dorința de a influența opinia în favoarea sau împotriva unui grup, partid sau candidat) sau de rațiuni personale (dorința de a răspândi intrigi).

Poveștile false sunt concepute să pară legitime, adoptând adesea aspectul surselor de știri populare. Ele pot apărea ca postări pe rețelele de socializare, dar sunt, de cele mai multe ori, pagini de internet distribuite prin intermediul acestor rețele. Ele sunt de multe ori distribuite în mai multe formate sau de către conturi diferite, ceea ce face mai dificilă diferențierea poveștilor veridice de cele false.

Scieri părtinoare – Scierile părtinoare apar atunci când un scriitor prezintă favoritism sau prejudecăți față de o anumită opinie, în loc să fie corect și echilibrat. Sunt folosite pentru a îndrepta oamenii spre un anumit punct de vedere.

Tendința de a scrie părtinitor nu este nouă, dar acum mai mult ca oricând oamenii trebuie să fie capabili să separe faptele de opinii. Amestecarea faptelor și opiniilor în mass-media are rezultate negative semnificative.

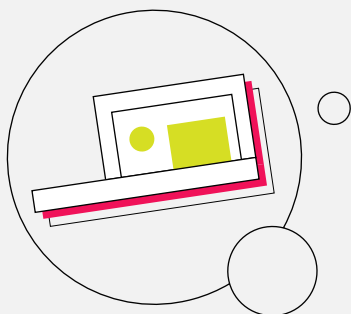
Conținutul părtinitor poate conduce oamenii la o slabă înțelegere a problemelor importante, în special pe baza necunoașterii punctelor de vedere opuse, ceea ce creează dificultăți în rezolvarea problemelor dificile ca societate.

Cameră de ecou – Camerele de ecou sunt spații sociale în care ideile, opiniile și convingerile sunt întărite prin repetarea în cadrul unui grup închis. În interiorul camerelor de ecou opiniile diferite sunt neexprimate sau nereprezentate, respinse sau eliminate.

Majoritatea oamenilor au avut o experiență cu camerele de ecou, care se pot regăsi în discuțiile purtate pe pagini web de știri, dar și în mici conversații între colegi pe rețelele de socializare.

Camerele de ecou sunt confortabile, pentru că este mai ușor să fii de acord cu oamenii într-o discuție decât să fii de altă părere. Cu toate acestea, ele pot fi dăunătoare, consolidând divizarea socială sau polarizarea politică prin reducerea posibilităților de a interacționa cu persoane care nu sunt de acord cu tine sau cu persoane din medii diferite. Camerele de ecou pot reduce înțelegerea altor opinii și empatia pentru cei care le au.

Bule filtru – Bulele filtru sunt rezultatul funcțiilor de căutare și al fluxurilor de știri personalizate. Acestea pot fi utile, direcționându-vă către conținutul pe care doriți să îl consumați, dar ele pot fi, de asemenea, dăunătoare, separând utilizatorii de informații care nu sunt în concordanță cu punctul lor de vedere.

Acest lucru poate izola utilizatorii în bule politice, sociale sau ideologice, într-un fenomen strâns legat de camera de ecou. Aceasta poate direcționa oamenii spre poziționări extreme și poate reduce empatia lor pentru cei care gândesc diferit.

Stereotipuri – Stereotipurile apar atunci când oamenii folosesc un set de caracteristici supra-simplificate și generalizate pentru a descrie un grup de persoane. Stereotipurile sunt generalizate deoarece oferă oamenilor un mod simplu de a percepe lumea și consideră caracteristicile unei singure persoane drept adevărate pentru orice alt individ care împărtășește una sau mai multe trăsături identificatoare: de exemplu - rasă, religie, gen, statut, orientare sexuală.

Atunci când folosim stereotipurile, reducem individualitatea și nuanțele caracterului oamenilor la o listă de caracteristici care fac ușoară încadrarea lor într-o anumită categorie. Acest lucru are ca efect negativ distorsionarea cunoașterii cuiva a celorlalte persoane sau grupuri și împiedicarea ei de a recunoaște trăsăturile și punctele comune pe care le-ar putea avea cu acestea.

Prejudecată – Una dintre cele mai dăunătoare consecințe ale stereotipurilor este că pot duce la formarea punctelor de vedere părtinitoare asupra anumitor grupuri și indivizi. Prejudecata este o atitudine nejustificată, preconcepută față de o persoană sau un grup, bazată mai degrabă pe stereotipuri, decât pe o experiență reală. Atunci când afișăm prejudecăți față de ceilalți, ne percepem ca aparținând anumitor grupuri, creăm o mentalitate «noi contra lor».

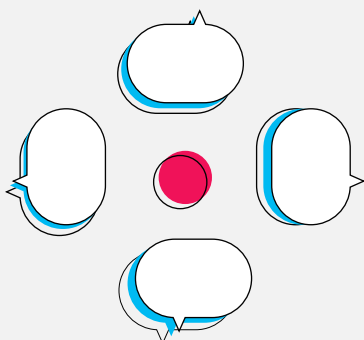
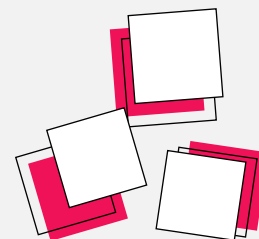
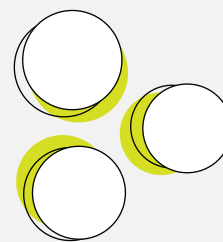
Prejudcățile se pot baza pe o serie de factori, cum ar fi rasa, religia, etnia, statutul, genul și orientarea sexuală. Prejudcățile noastre pot fi întărite atunci când ne considerăm parte a unui grup perceput a fi pozitiv, compus din oameni care împărtășesc caracteristici și credințe similare. Prejudcățile pot fi exploatate și manipulate de către mass-media, politicieni, extremiști sau chiar de prietenii și familia noastră pentru câștiguri politice sau sociale. Manipularea persoanelor în societate afectează negativ coeziunea comunității și conduce la polarizare.

Gândire „noi și ei” – O mentalitate de tipul „noi și ei” împarte lumea într-un grup extern și privit negativ (ei), și unul intern, perceput pozitiv (noi). Diviziunile se pot baza pe o gamă largă de aspecte, cum ar fi rasa, religia, genul, statutul, naționalitatea și opiniile politice. Diferențele sunt deseori proiectate prin utilizarea stereotipurilor, și toți membrii grupului extern sunt caracterizați ca fiind la fel.

Această tactică este adesea folosită pentru a polariza oamenii, atât online cât și în viața reală, forțându-i pe indivizi în această binaritate a conținutului creată chiar de către autor. Grupul extern este adesea învinuit pentru problemele cu care se confruntă grupul intern, iar acest lucru este folosit pentru a consolida modul în care acesta din urmă se percepe.

Împărțirea în „noi» și „ei» a existat de-a lungul societății umane. Este prezentă în sport, în politică și chiar acolo unde locuim, în sat sau oraș. Atunci când este utilizată în mod negativ, ea devine o armă puternică ce poate avea un impact distructiv asupra coeziunii comunității și poate genera ură în societatea noastră.

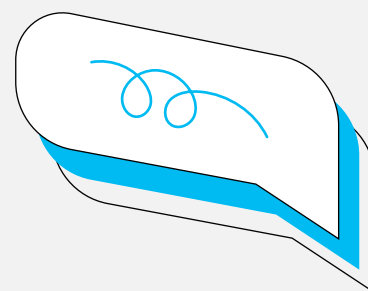

Găsirea unui țap ispășitor – Găsirea unui țap ispășitor este practica de a evidenția o persoană sau un grup din cadrul societății pentru tratament negativ și învinuirea lor pentru problemele sociale sau politice.

Găsirea unui țap ispășitor este un factor cheie al intoleranței. Discriminarea unui grup și învinuirea acestuia pentru problemele sociale prezintă o narațiune simplă și clară, care poate conduce la polarizare și ură în societate. Exemplele de găsire a unui țap ispășitor includ tratamentul poporului evreu de către naziști sau învinuirea minorităților etnice pentru probleme sociale sau economice.

Comunicare eficientă – Comunicarea eficientă online există atunci când un mesaj este livrat, primit și înțeles de către publicul vizat. Pentru a comunica în mod eficient, persoana care transmite mesajul trebuie să-și articuleze în mod clar ideea, să ia în considerare diversele audiențe care vor primi mesajul și să-și adapteze tonul și limbajul în concordanță cu acestea, să modeleze atitudini pozitive, constructive și să demonstreze că își dorește să asculte răspunsuri.

Răspândirea tehnologiei digitale a introdus o gamă largă de opțiuni pentru comunicare, ce au redus în mod evident nevoia de interacțiuni față în față. Deși există multe aspecte pozitive care rezultă din aceste evoluții, ele aduc totodată și riscurile de a ne distanța de consecințele a ceea ce spunem și de a-i dezumaniza pe cei cu care comunicăm. O parte a comunicării online eficiente înseamnă aducerea normelor sociale și a curtoaziei pe care o folosim offline în lumea digitală.

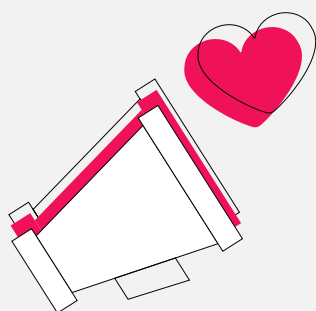
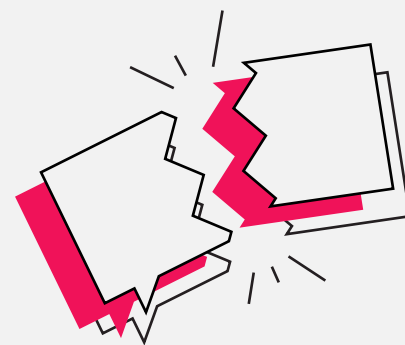
Consimțământ online – Lumea digitală permite oricui să distribuie informații despre ei înșiși și despre alții. Tinerii din întreaga lume profită din plin de aceasta pentru a partaja fotografii, videoclipuri și alte conținuturi multimedia prin intermediul profilurilor și paginilor de pe rețelele de socializare. Însă de cele mai multe ori fac acest lucru fără a înțelege întregul domeniu de aplicare al dreptului lor la viață privată sau rolul lor atât în acordarea, cât și în primirea consimțământului de a distribui informații și conținut.

Tinerii trebuie să fie învățați cum să facă acest lucru în mod responsabil, în conformitate cu instrucțiunile stabilite de aplicațiile digitale ale platformelor de socializare pe care le utilizează. Aceasta înseamnă asigurarea că ei au consimțământul celor care sunt în fotografiile și videoclipurile pe care le distribuie online sau al căror conținut îl partajează ca fiind al lor. În mod similar, tinerii ar trebui să fie înșurșezăți să controleze modul în care alții distribuie informațiile și conținutul care îi implică. Aceasta include atât acordarea permisiunii celor care doresc să stocheze și să partajeze informațiile lor, cât și retragerea acordului în orice moment și raportarea conținutului pentru care nu au aprobat utilizarea.

Discurs instigator la ură – Discursul instigator la ură este un discurs care atacă, intimidează, umilește, discreditează sau promovează violența împotriva unei persoane sau a unui grup pe baza dizabilității, identității de gen, a rasei, religiei sau credinței, naționalității, vârstei, statutului social sau orientării sexuale. Discursul instigator la ură din mediul online este o problemă majoră și un lucru cu care majoritatea persoanelor se confruntă la un moment dat.

Multe țări au legi care interzic anumite tipuri de discursuri instigatoare la ură. Pentru a răspunde la discursul instigator la ură într-un mod informat, responsabil și eficient, este esențial ca tinerii să îl poată identifica în mod corect atunci când îl întâlnesc. În special, este important ca tinerii să poată face distincția exactă între discursul instigator la ură și libera exprimare.

Conținutul online plin de ură poate diviza comunitățile și îi poate conduce pe indivizi spre discriminare, ură și violență. Descurajarea creării unui astfel de conținut, reducerea vizualizărilor și promovarea alternativelor pozitive pot juca un rol important în stoparea ciclurilor de ură.

Liberă exprimare – Libera exprimare este abilitatea și dreptul unei persoane de a se exprima liber și de a-și împărtăși părerile și ideile fără frică de represalii sau cenzură. Libera exprimare este vitală pentru că ne permite să împărtășim idei, să discutăm deschis problemele sociale, politice și culturale și stă la baza libertăților noastre. Libertatea de exprimare este recunoscută ca drept fundamental prin articolul 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și în legislația internațională privind drepturile omului în Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Libera exprimare este de asemenea garantată prin articolul 30 din Constituția României: "(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile".

